

Sammanfattning från seminarium

Hund och varg

- Skillnader och likheter

© 2003 Staffan Widstrand. All Rights Reserved

Den 22 maj hölls ett seminarium med tema hund och varg på Rovdjurscentret i Järvsö.

I samband med detta invigdes också hundgården som är till för besökarnas hundar. Hundgården har byggts för att undvika att hundar blir lämnade i varma bilar och den har sponsrats av Svenska Kennelklubben och Agria.

Besiktningshundar och boskapsvaktande hundar Viltskadecener, Inga Ängsteg

Besiktningshundar:

Inom rovdjursförvaltningen finns ett behov av besiktningshundar. Sådana hundar är tränade att markera om de hittar spår av rovdjur. Ett exempel då det kan behövas besiktningshundar är om tamdjur blivit utskrämda ur hagen och man vill veta om det är ett av de stora rovdjuren som skrämt dem eller om det är något annat (t.ex. hund eller flygövning).

Idag finns det en handfull besiktningshundar men det behövs fler. Hittills är det länsstyrelsernas besiktningsmän som tränat sina egna hundar, men för att täcka behovet tror Viltskadecenter att det kan bli aktuellt även med privatpersoner i framtiden.

Eftersom mycket kan stå på spel i samband med en besiktning (ersättning eller inte från staten) så är kraven på hundens prestation mycket stora. Hundarna tränas och certifieras i fyra steg, och för att få en väl fungerande hund krävs mycket stor mängd träning. Erfarenhet säger också att valet av ras och individ är viktigt för att få riktigt duktiga hundar.

Den privatperson som är intresserad av att träna upp en besiktningshund kan höra av sig till Viltskadecenter för en dialog kring detta.

Boskapsvaktande hundar:

I många länder finns en lång tradition av boskapsvaktande hundar. I Sverige finns ingen stark sådan tradition även om det har förekommit varianter av sådana hundar även här. Idag finns i Sverige cirka 40 aktivt arbetande boskapsvaktande hundar, men Viltskadecenter ser potential för fler.

Det finns en mängd olika raser att välja på. Gemensamt för dem är att de är stora raser som låter mycket eftersom det är tänkt att de ska skrämja bort rovdjur och/eller varna ägaren om någon fara hotar.

Från början var det tänkt att boskapsvaktande hundar främst skulle användas vid fåbodrar, det vill säga där man har fribetande djur, men Viltskadecenter ser att de kan fungera bra som komplement även i andra sammanhang.

Viltskadecenters erfarenhet är att hundar i många fall har fungerat bra, men det finns också exempel där det blivit problem. Sådana exempel är konflikter med grannar på grund av störande skällande eller då hundarna lämnat fåren och gett sig ut på egna äventyr. I Sverige har vi dessutom allemansrätt vilket ställer krav på att hundarna ska vakta mot rovdjur, men inte mot människor. För att en boskapsvaktande hund ska fungera väl behöver den en speciell fostran där den lever i fårflocken sedan den är valp.

Den som överväger att skaffa en boskapsvaktande hund ska kontakta sin närmsta länsstyrelse då det behövs tillstånd för att få ha hunden lös året runt, samt för att man kan få bidrag för inköp av hund. Den som avser skaffa boskapsvaktande hund bör också kontakta Viltskadecenter för tips och deltagande i nätverk, samt få råd kring val av ras och uppfödare från Bergs- och herdehundsklubben.

fortsättning boskapsvaktande hundar

Länsstyrelsen i Dalarna tog upp att det finns fall där boskapsvaktande hundar blivit ärenden för djurskyddsproblem, till exempel för att de fått bristande vård och tillsyn. De efterfrågar påtryckning från VSC och det nätverk som finns för boskapsvaktande hundar för att komma åt problemen på andra vägar än enbart via myndighetstillsyn.

Det lyftes även synpunkter på att det borde utredas om ägare till boskapsvaktande hundar inte alltid ska ha strikt hundägaransvar, exempelvis om en främmande hund kommer in i hagen och den boskapsvaktande hunden angriper den så ska ägaren slippa betala veterinärkostnader.

På Viltskadecenters hemsida www.boskapsvaktandehundar.se finns information för den som är intresserad.

Evolution av sociala beteenden Stockholms universitet, Hans Temrin och Christina Hansen

Inte sällan används vargen som exempel när vi diskuterar hur vi ska förhålla oss till våra hundar. Stockholms universitet bedriver just nu unik forskning som syftar till att ta reda på hur sociala beteenden har förändrats genom domesticering. Man vill ta reda på vad det är för skillnaden mellan hund och varg som gör att hunden är lämplig som husdjur men inte vargen.

Vagar och hundar föds upp under identiska förhållanden. Detta ska göras flera år i rad. I dagsläget finns inget färdigt resultat, men vid tester i hur valpen reagerat då den lämnats ensam i ett rum en kort stund och sedan får besök av provledaren, samt hur lekfulla de är, har följande noterats:

Lämnad själv:

Hunden sitter passiv och "väntar på hjälp" – vargen undersöker hela rummet

Provledaren kommer in i rummet:

Hunden är glad och socialiserar – vargen är glad och socialiserar

Provledare lägger ut leksaker på golvet:

Hunden undersöker och leker med flera - vargen undersöker alla sakerna metodiskt, leker inte

Anpassningen av jakthundar ur historiskt perspektiv

Svenska Kennelklubben, Henrik Barnekow

Hunden har länge varit ett hjälpmedel vid jakt. På 1500-talet började raser avlas fram mer medvetet för olika ändamål. Det finns ett 70-tal jakthundsraser varav några svenska, bland andra norrbottenspets och drever. Det kommer fortfarande in nya jakthundsraser i landet och alla passar inte för vårt landskap och den typ av jakt som vi bedriver här.

På 1800-talet släpptes jakten fri och det medförde att jakten med hund inte alltid blev helt kontrollerad. År 1889 bildade Jägareförbundet Svenska Kennelklubben för att få ordning på jaktmetoder och avel.

Drivande hundar, men också till viss del ställande hundar, har minskat i antal på senare tid på grund av rovdjur.

Vid senaste vargjakten användes i vissa fall hundar. Användningen av hund var inte reglerad i jaktbeslut som vid björnjakt. SKK tänker följa och se hur vargjakten med hund utvecklas.

SKK tycker det är viktigt att kunna fortsätta jaga med lös hund. Det innebär bland annat att det förebyggande åtgärder måste tas fram och användas mer, till exempel att lära hunden att inte spåra rovdjur och att använda skyddsvästar.